

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 80 petič vrst a Din 2. do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inserati petič vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Sumner Welles dospel v Pariz

Danes obišče predsednika republike in predsednika vlade, jutri in v soboto pa se sestane še z drugimi francoskimi, pa tudi poljskimi državniki — V nedeljo ali ponedeljek odpotuje z letalom v London

Curth. 7. marca. i. Ameriški državni podtajnik Sumner Welles je ponoči ob 1.25 zapustil Lausanno. Francoske železnice so mu stavile na razpolago poseben salonski voz, katerega so priključili orientekspresu. Ki je prišel s polurno zamudo. Na kolodvoru se je poslovil od Wellesa ameriški poslanik v Švici Harrison in francoski generalni konzul, s katerim je ob odhodu izmenjal Welles nekaj besed.

Pariz, 7. marca. s. (Reuter) Sumner Welles je dospel v Pariz popoldne ob 9.30. Za popoldne je določil razgovor z inozemskimi in francoskimi novinarji. Ze v naprej pa je povedal, da bo nad vse molčel o vsebini svojih razgovorov z evropskimi državniki.

Pariz, 7. marca. s. (Reuter) Takoj po njegovem prihodu bo sprejel Wellesa v avdienci predsednik republike Lebrun v Elizejski palači. Nato bo obišel Welles ministrskega predsednika Daladierja.

Pariz, 7. marca. s. (Havas). Današnji program Wellesovega bivanja v Parizu obsega razgovore s predsednikom republike Lebrunom, ministrskim predsednikom Daladierjem in podtajnikom za zunanje zadeve Champetier de Ribesom. Zvečer bo Welles v zunanjem ministru gost na večerji, ki jo priredi niemu na čast ministrskega predsednika Daladiera. V petek in soboto bo imel Welles razgovore s predsed-

nikom senata in parlamenta, podpredsednikom vlade Chautempsom, pravosodnim ministrom Bonnetom, finančnim ministrom Reynaudom, poljskim ministrskim predsednikom Sikorskim in poljskim zunanjim ministrom Zaleskim.

Wellesov odhod v London je določen za nedeljo ali ponedeljek in sicer z letalom. Iz ameriških krogov ni še nobenih podatkov o njegovih sestankih v Londonu. Vsekakor mu bodo člani angleške vlade radi volje dali na razpolago vse informacije, ki jih želi Welles imeti o splošnem položaju. Welles bo gotovo naletel na pristrčen sprejem v angleških odločilnih krogih, obenem

pa se bo lahko pričel o odločnosti, s katero je Anglija začela in nadaljuje sedanji konflikt. Prav tako mu bo raztolmačeno angleško stališče do mednarodnega položaja, ki je že znano iz številnih izjav angleških ministrov. V teh izjavah so bili točno označeni pogoji, s katerimi bi bila Anglija pripravljena na mirovna pogajanja. Na podlagi teh izjav pa ničesar ne opravičuje upanje, da bi se taka pogajanja v sedanjem trenutku mogla začeti. Sicer se je verjetno mogoče Welles o tem prepričati že v toku svetlega doseganja potovanja po Evropi. Informacije, ki jih je prejel že v Rimu in Berlinu, so bile gotovo zelo jasne.

Iz notranje politike

OSTRA OBSODBA

V zvezi s proglasom podpredsednika vlade dr. Mačka na Zagrebčane zaradi zadnjih eksplozivnih dinamičnih patronov in javnih telefonskih govorilnicah in zaradi postavitev peklenjskega stroja v sodnem postopku piše »Hrvatski dnevnik« med drugim:

Ta dejanja niso v nobeni zvezi z razpoloženjem hrvaškega naroda, ki jih najostreje obsodja. Ne vemo, kakšni elementi so zakrivil ti dejanja, toda v hrvaški javnosti ne bodo našli nikake moralne podpore. Hrvatski narod vidi v teh dejanjih zavestni ali nezavestni napad na svojo svobodo ter je zato pripravljen s svoje strani storiti vse, da se krivici najdejo. Ne more se dopustiti, da bi neodgovorni poedinici na nedopusten način manifestirali svoja razpoloženja.

Sicer pa, proti komu so naperjene te demonstracije? Naši narodni zastopniki se bore za ohranjanje in razširjenje doseženih rezultatov. Z vsemi silami se dela na tem, da se čimprej sestane hrvaški sabor, kamor bo lahko poslal svoje zastopnike vsak, ki kolikaj pomeni v hrvaškem narodu. Ako kdo ni zadovoljen s sedanjo politiko vodstva hrvaškega naroda, naj poskrbi, da privede v hrvaški sabor večino, ki bo zastopala drugo politiko. Hrvatski narod ve, da se politika vodi z razumom in se zato ne bo dal zapeljati po nezrelih in brezvestnih elementih.

Dejanja, za katera gre, niso koristna hrvaškemu narodu. Z nepoštenimi plačanci in izlivači je treba najradikalneje obračunati. Če pa gre za nerazsodno posameznika, jih je treba z odločnim postopanjem preprečiti, da poedinici ne morejo in ne smejo računati z usmiljenjem, ker ga sami nimajo. Komur ni nič do življenja svojih sosesk, nima pravice zahtevati pardaona s sklicevanjem na morebitne rodoljubne motive. Kdor povzroča nered, slabi istočasno svoj lastni narod. Zato je docela umesten poziv dr. Mačka zagrebškemu meščanom, da se upro pojavom, ki bi mogli služiti narodnim neprijateljem.

PODRUŽNICE JUGOSLOVENSKEGA KLUBA

Večje število intelektualcev v Novem Sadu je sklicalo sestanek za ustanovitev Jugoslovenskega kluba. Na dobro obiskani sestanku so bili povabljeni iz centralne Jugoslovenskega kluba v Beogradu dr. Prvišlav Grisogono, dr. Viktor Novak in dr. Dušan Popović.

Zastopniki beogradskega Jugoslovenskega kluba, čigar delovanje temelji na državnem in nacionalnem edinstvu, so na sestanku razložili klubove cilje, kakar je bilo sklenjeno, da bo pred ustanovitvijo kluba v Novem Sadu predaval dr. Fr. Grisogono. Na sestanku je bilo sporočeno, da se pripravljajo ustanoviti Jugoslovenskega kluba tudi v Ljubljani, na Sušaku, v Splitu, Dubrovniku in po drugih mestih.

PREHRANA PASIVNIH KRAJEV NA HRVATSKEM

Zadnja številka glavnega glasila HSS »Seljački Dom« piše:

Vprašanje prehrane je skrb tako predsednika dr. Mačka kakor bana dr. Subašića. Minulo gospodarsko leto je bilo tako slabo, da so ostali brez človeške hrane in krme za živino ob koncu preteklega meseca celo oni kraji, ki sicer ne kupujejo ne kruha in ne sena. Dolga in ostra zima je to zlo le še povečala. Da bi kmečko ljudstvo banovine Hrvatske preživelo to splošno zlo s kar najmanjšimi težavami, sta dr. Maček in ban Subašić skupno z Gospodarskega sloga storila vse, kar je bilo mogoče. Prva polovica marca, čas, ki je tudi v rednih letih najslabši za kmečko gospodarstvo, ne bo naša niti enega hrvaškega kraja brez pomoči.

ŠTEVILO SRBOV V JUGOSLAVIJI

Novosadski »Dan« ugotavlja na podlagi ljudskega štetja iz l. 1931, da je v naši državi 8.013.680 pravoslavni ter pravi: Po rezultatu ljudskega štetja je bilo Rumunov in Cincarev 231.068, Rusov 25 tisoč 668, skupno 256.736. Če vzamemo, da znaša njih prirastek v desetih letih okoli 20%, število pravoslavni Rumunov, Cincarev in Rusov v nobenem slučaju ne presega 300.000. Ako od skupnega števila pravoslavni odštejemo 300.000 Rumunov, Cincarev in Rusov, dobimo okoli 7.700.000 Srbov.

ZAHTEV VOVODINSKIH MADŽAROV

Te dni so imeli voditelji bivše madžarske stranke zaupen sestanek, o katerem so sedaj izdali uradno sporočilo, ki pravi, da je konferenca vzela na znanje pogajanja bivšega senatorja Varadija z vlado. Konferenca je potrdila, da so bila ta pogajanja vodena v interesu madžarske manjšine v Jugoslaviji ter je pozvala bivšo madžarsko stranko, naj aktivno sodeluje v političnem življenju. Komuniste pravi dalje, da se bo madžarska stranka znova organizirala na starem programu. Voditelji morajo zahtevati, da vlada izpolni vse politične, gospodarske, socialne in kulturne zahteve, ki so brez-pogojno potrebne za življenje Madžarov v Jugoslaviji. V komunizmu je posebno poudarjeno, da je nedeljivost Madžarov v okviru Jugoslavije življenjski interes madžarske manjšine.

„Queen Elizabeth“ zasidrana v New Yorku

Največji parnik na svetu je tajno odplul iz angleške luke ter preplul brez vsake ovire Atlantski ocean

London, 7. marca s. (Reuter). Včeraj popoldne je bilo prvič javljeno, da je največji parnik na svetu, 85.000 tonski prekomornik »Queen Elizabeth«, zapustil luko v Glasgowu in nastopil svojo prvo vožnjo po reki Clyde:

»Davi pa je sledila presenetljiva vest, da dospe »Queen Elizabeth« že v nekaj urah v pristanišče v New York. Zvedelo se je, da je odplula »Queen Elizabeth« v New York že 26. februarja, pa so čuli njeno vožnjo iz varnostnih razlogov v največji tajnosti. Ladja je odplula točno na dan, ki je bil že junija meseca lanskega leta določen za njen odhod.

Vsa vožnja preko Atlantskega oceana je potekala brez vseh ovir. Ameriški mornariški krogi se vprašujejo, če je to dokaz, da sploh ni nemških podmornic v Atlantskem oceanu ali pa je bila »Queen Elizabeth« tako dobro zavarovana v konvoju angleških vojnih ladij, da je ni bilo mogoče napasti. Cunard Line, ki je lastnica prekomornika »Queen Elizabeth« ni objavila nobenih podatkov o poti na vožnji v Ameriko. Tudi niso povedali razlogi, zakaj je ladja zapustila evropsko luko in odšla v New York. Domnevajo pa, da bo tam varna pred možnimi letalskimi in podmorničnimi napadi, katerim bi bila v Angliji lahko izpostavljena.

»Queen Elizabeth« ima na krovu 1230 mož posadke, na ladji je prostora za 2400 potnikov, vendar je svojo prvo vožnjo preko Oceana opravila brez vsakega potnika. Tako vožnja je edinstven primer v zgodovini paroplovbe.

V newyorški luki bo »Queen Elizabeth« zasidrana ob strani svoje sestrsk ladje »Queen Mary« in francoske prekomornika »Normandie«. Ameriški prekomornik »Mauretania« se je umaknil s svojega stalnega pristajališča v luki, da napravi prostor za »Queen Elizabeth«.

New York, 7. marca. s. (Ass. Press). Šele o polnoči (ob 6. srednjeevropskega časa zjutraj) se je tu izvedelo, da dospe »Queen Elizabeth« že čez nekaj ur v New York. Tedaj je bilo namreč izdano 150 uniformiranim policistom in detektivom povelje, naj ob 8 zjutraj 14. srednjeevropskega časa nastopijo stražo v luki, da preprečijo vsak napad na »Queen Elizabeth«. Med tem so »Queen Elizabeth« že opazili v bližini vhoda v newyorško luko in bo čez nekaj ur zaplula v karanteno. V pristanišče bo vleklo ladjo 12 vlačilcev.

London, 7. marca. AA. (Havas). Potovanje ladje »Queen Elizabeth« čez Ocean se je začelo v popolnoma drugih okoliščinah.

nah kakor potovanje »Queen Mary«. Ko je odhajala »Queen Mary«, je bilo na obali več tisoč ljudi. 26. februarja pa je samo okoli 100 oseb videlo odhod ladje »Queen Elizabeth«, ki je bila sivo pobarvana in brez rešilnih čolnov. V 70 minutah je »Queen Elizabeth« izplula iz doka ladjedelnice John Brown & Co., v katerem so več mesecev delali na notranji ureditvi ladje. Po zelo težkih manevrih se je »Queen Elizabeth« spustila po reki. Trajalo je eno uro, da je ladja prispela do morja. Nemcem to ni bilo znano, posebno pa Nemci niso vedeli za dan spuščanja največje ladje na svetu v morje. Angleška trgovinska mornarica in družba, ki ji ladja pripada, sta na to največjo ladjo na svetu s pravico ponosni.

Ko je septembra 1938 kraljica Elizabeta botrovala ladji, ki nosi njeno ime, jo je imenovala najlepšo ladjo, ki je bila doslej zgrajena v Angliji. »Queen Elizabeth« se smatra za največjo in najhitrejšo čezoceansko ladjo na svetu. Njeni stroji imajo 200.000 konjskih sil. Ladjo so gradili štiri leta. »Queen Elizabeth« ima samo dva dimnika, kar ji daje graciozen izgled. Ladja lahko razvije hitrost 31 in pol milje. Za krajši čas pa lahko razvije tudi hitrost 32 in pol milje na uro.

Italijanske ladje bodo smele odpluti — toda brez premoga

Premog ne bo konfisciran, temveč bo po vojni izročen Italiji — Angleški odgovor na italijanski protest šele prihodnji teden

London, 7. marca. s. (Reuter) V angleški kontrolni postaji za vojno tihotapstvo ob južnovzhodni obali je sedaj že 16 italijanskih ladij z nemškimi premozgom. Na 8 ladij je bilo že določeno zasedenje premozga. Ena ladja pa je bila oproščena, in sicer je to parnik »Loaso«.

V smislu veljavnih zakonov o pomorski vojni sporoča blokadno ministrstvo, da zasedenje premozga ne bo konfisciran, temveč zadržan do konca vojne. Če se izkaže, da je premoz italijanska last, bo po koncu vojne izročen lastniku. Ladje same bodo čim prej izpuščene in bodo smele brez tovara odpluti. K temu pripominjajo, da zasedenje angleške kontrole postaje ladje samo v primerih, če vozijo ladje nesporno kontribandno blago v Nemčijo, ne pa iz Nemčije.

Z ozirom na italijanske proteste zaradi zasedenja pripominjajo v Londonu še, da je sicer Anglija doslej že v mnogih primerih na prost prehod nemškega izvoznega blaga, da pa se to dogaja v principu samo z blagom, za katerega je bilo dovoljenje naproseno v naprej. Anglija nikakor ne ve v tem oziru favorizirati posameznih držav.

London, 7. marca. s. (Havas) Pričakujejo, da bo angleška vlada na italijanski protest zaradi izvoza nemškega premoga odgovorila šele prihodnji teden. En izmed točk, ki jo bo angleška vlada omenila v svojem odgovoru bo gotovo dejstvo, da je zasedenje nemškega izvoznega blaga ukrep, ki ga je v svetovni vojni odobrila italijanska vlada sama.

Sicer smatrajo v angleških političnih krogih, da je odvisno od italijanske vlade, če hoče prejemati angleški premog, ki ga nujno potrebuje. V zvezi s tem pa je treba rešiti več vprašanih, ki se tičejo trgovinskega prometa med obema državama. Anglija je gotovo pripravljena iti na roko Italiji glede plačevanja premoga. Zahteva pa do-

bavo materiala, ki ga rabi za svoje vojne svrhe.

London, 7. marca. i. Ameriški londonski veleposlanik Kennedy, se je včeraj na svojem povratku iz Washingtona v London ustavil v Rimu, nato pa je nadaljeval potovanje preko Pariza v London.

Ameriško javno mnenje na strani zaveznikov

Washington, 7. marca. s. (Reuter) Posebni odposlanec angleškega blokadnega ministrstva Gwatkin in odposlanec francoskega blokadnega ministrstva Rist sta pričela včeraj z razgovori z ameriškimi osebami. Razgovori imajo namen, da uredi vsa sporna vprašanja kontribandne kontrole, v katerih se ameriška vlada ne strinja z Anglijo in Francijo. Včeraj sta se oba delegata sestala z zunanjim ministrom Hullom, nato pa so sledili razgovori z drugimi predstavniki vlade.

V zvezi s temi razgovori piše »New York World Telegraph«, da je tako Anglija kretnila na pravo pot, da prepreči spore glede kontribandne kontrole z Zedinjenimi državami. List naslaša, da je javno mnenje v Zedinjenih državah, kakor so razna glasovanja pokazala, itak s 85 odstotki na strani Anglije in Francije.

Trgovinski promet med Francijo in Italijo

Pariz, 7. marca. s. (Havas). Včeraj se je sestala v Parizu stalna francosko italijanska komisija, ki ureja trgovinski promet med obema državama. Dosežen je bil sporazum o medsebojni izmenjavi blaga v tekočem letu. Sporazum sta sestavila predsednik italijanske delegacije Glamin in predsednik francoske delegacije Alphonse.

Vojna na morju

Nemški letalski napadi na angleške petrolejske in svetilne ladje - Angleži zaplenili velik nemški parnik - Izgube danske trgovinske mornarice

London, 7. marca. s. (Reuter) 700 tonska petrolejska ladja »Shellbrat« iz Swansea je bila sinoči, da jo je ob vzhodni obali napadla nemška letala, ki je vrlo pet bomb in obstrlevalo ladjo tudi s strojinicami. Napad je trajal 30 minut, vendar ni bila povzročena večja škoda. Samo en član posadke je bil lažje ranjen.

Ob norfolški obali so slišali sinoči brezžične klice na pomoč, ki jih je poslala neka svetilna ladja, ki jo je napadla nemška letala. Letalo je vrlo tri bombe in streljalo s strojinicami, ne da bi povzročilo škodo.

Neki vlačilec je pripeljal v angleško luko neko angleško trgovinsko ladjo, ki so jo našli brez posadke v Severnem morju. Ladjo je poškodovala sovražna podmornica. Gre menda za 12.000 tonski parnik »San Florentino«.

Kronski svet v Bukarešti

Poslanica angleške vlade rumunski vladi — Pred sovjetsko-rumunskim nenapadalnim paktom?

Bukarešta, 7. marca. s. (Havas) Sinoči je bil v kraljevi palači kronski svet pod predsedstvom kralja Karola II. Razpravljalo se je o mednarodnem položaju, o delovnem programu prihodnjega parlamentarnega zasedanja ter o gospodarskih in finančnih vprašanjih Rumunije.

V Bukarešto dospe v kratkem rumunski poslanik v Londonu. Prinesel bo posebno poslanico angleške vlade rumunski vladi. V kratkem dospe v Bukarešto tudi angle-

New York, 7. marca. s. (Ass. Press) Iz nizozemske Zvezne Indije javljajo, da so angleške vojne ladje zaplenile neki 7000 tonski nemški trgovinski parnik.

Kodani, 7. marca. i. Od začetka vojne je danska mornarica izgubila 25 svojih ladij. Skupna tonaza potopljenega brodograja znaša 80.000 ton. Zvijenje pa je izgubilo 280 danskih mornarcev.

Potopljena nizozemska podmornica

Amsterdam, 7. marca. s. (Reuter) Preostalih treh članov posadke s potopljene nizozemske podmornice »O 11« ni bilo mogoče več rešiti. Potapljači, ki so se spustili do podmornice, niso na signale s trkanjem dobili nobenega odgovora. Upajo, da bodo podmornico še danes dvignili, ker leži v plitvi vodi.

V rumunskih političnih krogih napovedujejo skorajšno sklenitev sovjetsko rumunjskega nenapadalnega pakta. Iz Moskve o tem ni nobenih poročil.

Kdo je zažgal Rim?

Berlin, 7. marca. i. Zadnja številka glasila Georga Strassera »Stürmer« objavlja daljši članek, v katerem pravi, da Nero ni sam zažgal Rima, ampak so ga zažgali Judje. Sicer je gotovo, da je bil Nero pri požigu tudi udeležen, vendar je njegova krivda mnogo manjša nego se prvotno mislilo.

Eksplozija v tovarni municije

Rim, 7. marca. s. (Reuter) V Bresciji se je včeraj primerila eksplozija v neki tovarni municije. 6 oseb je bilo ubitih, 20 pa ranjenih.

Inserirajte v »Sl. Narodu«!

Zastoj v sovjetski ofenzivi pri Viborgu

Sovjeti so podcenjevali obrambno moč finskih čet — Glavne sovjetske operacije proti zapadni obali Viborskega zaliva

Helsinki, 7. marca s. (Reuter). Sovjetska vojska je tudi večeraj ponovno poskusila posamične napade proti raznim točkam obale Finskega zaliva med Viborskim zalivom in Hamino. Vse te napade pa so Fini odbili.

Glavna strateška operacija sovjetske vojske gre sedaj proti zapadni obali Viborskega zaliva. Doslej se je sovjetskim četam posređilo prodreti do obale samo na treh mestih, vendar so tudi tam povsod sovjetski oddelki obkroženi in zaenkrat ne tvorijo resne nevarnosti. Pač pa je sovjetska vojska sedaj že v posesti vseh otokov v Viborskem zalivu in se jih poslužuje kot izhodišča za svoje operacije. Če se posređi sovjetski vojski pripeljati na te otoke tudi tekoči topništvo, bi lahko postal položaj za finsko vojsko prav nevaren. Dejstvo, da je Viborg še vedno v finskih rokah in da so bili doslej vsi direktni sovjetski napadi na mesto s težkimi izgubami odbiti, bi postalo brezpomembno, če se posređi sovjetski vojski utrditi se na zapadni obali Viborskega zaliva. V tem primeru bi bila finska vojska pri Viborgu popolnoma izolirana in bi se fronta tako rekoč brez bojev pomaknila za novih 20 km proti zapadu.

Helsinki, 7. marca s. (Havas). V sovjetski ofenzivi proti Viborgu je prišlo do majhnega zastaja. Verjetno je vzrok za to pregrupačija sovjetskih čet, ki jo

hoče izvesti sovjetsko vrhovno poveljstvo. Vsekakor pa imajo sovjeti dovolj razloga biti razočarani v svoji ofenzivi proti Viborgu, zaradi izredno šibkega finskega odpora. Zdi se, da so sovjeti sopro podcenjevali odporno moč finske vojske.

Zadnje dni je bila ledna površina Finskega zaliva prizorišče izredno hudih borb. Sovjetska ofenziva na ledu je bila mogoča, ker je led še vedno izredno debel in ločilo celino le majhne razpoke od otokov, na katerih se je sovjetska vojska sedaj že utrdila. Finsko topništvo in letala pa so vendar povzročila težke izgube napadalcem, ki so izgubili mnogo moštva, tankov in oklopnih smuč. Sovjetsko letalstvo je sam poskušalo preprečiti udeleževanje finskega letalstva. Doslej se zdi, da so bili vsi sovjetski napadi na zapadni polovici Viborskega zaliva odbiti razen na dveh točkah.

Helsinki, 7. marca s. (Reuter). Zaradi ponovnih napadov sovjetskih bombnikov na bolnice v zaledju je sklenilo finsko vojaško poveljstvo odstraniti s streh bolnic vse znake Rdečega križa.

Sovjetsko vojno poročilo

Moskva, 7. marca. AA. (Havas). Agencija Tass poroča: 6. marca ni bilo pomembnejših dogodkov. Sovjetsko vojno letalstvo je z uspehom bombardiralo sovražne čete

in vojne objekte. V teku zračnih borb so bila sestreljena tri sovražna letala.

Pomoč finskemu Rdečemu križu

Stockholm, 7. marca. I. Zbirka za podporo Finski in finskemu Rdečemu križu znaša doslej 25 in pol milijona švedskih kron. Večina tega denarja je bila že nakazana finskemu Rdečemu križu.

Haag, 7. marca. I. Parlament je večeraj odobril 100.000 goldinarjev podpore finskemu Rdečemu križu.

Montevideo, 7. marca s. (Havas) Urugvajska vlada je nakazala finski vladi pomoč 100.000 pesosov. Ob tej priliki je izjavil predsednik republike novinarjem, da hoče Urugvaj s tem sicer majhnim prispevkom dokazati, da je treba Finski pomagati tudi z delanji v njeni borbi za pravico in zakonitost.

Norveški ukrepi

Oslo, 7. marca s. (Reuter). Vsi norveški protiletalski topniški oddelki na severni norveški meji so dobili navodilo, da takoj prično streljati na vsako sovjetsko letalo, ki bi se preletelo norveško ozemlje. Baje so bile kršitve norveškega ozemlja s strani sovjetskih letal zadnje čase tako pogoste, da jih norveško vojaško poveljstvo ne more več smatrati kot slučajne.

Iz Trboveči

Podružnica Ciril Metodove družbe v Trbovljah je sklicala za petek 8. t. m. ob 20. urah zbor, ki bo v tujakstnem Sokolskem domu. Delo naše najstarejše in najzaslužnejše narodne obrambne organizacije čobia svoj poseben značaj zlasti v današnjih razmerah, ki vsemu našemu narodnemu življenju neodložljivo nalagajo ojačanje jugoslovenskih vrst in krepitev obrambnega duha! V zadnjih letih je CMD podružnica v Trbovljah kljub vsem njenim naporom našla za svoj domoljubni pokret vse manj odmeva in nekoliko malo duše in brezbriznosti za vse, kar je naše, odkljuje na žalost vrste našega prebivalstva. CMD zasluži pač med vsemi našimi kulturno prosvetnimi društvi mnogo več pozornosti in tudi podpore od vseh strani. CMD je dolžan podpreti vsak zavezanec Jugosloven, Slovenec in pravi rodoljub. Ki zna ceniti svobodo v lastni državi. Zlasti pa naj ne stoji ob strani naših rudar, ki mu je CMD v nešteti primerih našega izseljeniškega življenja daleč od domovine ena najvidnejših in najdragocenejših materinskih in narodno-pravniških pomočnic! Naši vestniški rudarji, izseljenci v Belgiji in Franciji vedo že prav posebno ceniti podporno akcijo CMD! Isto velja za vse druge trboveške sloje, katerim naj bo vzgledno narodno delo Ciril Metodove družbe živa vzpodbuda za sodelovanje, moralno in materialno podporo njene tujakstne podružnice! Včasih je bil poziv »Maj polži dar domu na altare na skrinjčah CMD« lasten klic, ki se mu je odzval vsak zavezanec narodnjak. Danes pa je s temi skrinjčami, ki so nekod krasile vse javne lokale, izginiti tudi nekdanji vsenarčni odziv na omenjeni obrambni klic. Ali nas ni sram?

Trboveška občina ponovno opozarja prebivalstvo na predpisane roke, v katerih prestanje biti plačilo sredstvo stari kovanci. Poslednji roki so: 16. februarja za srebrne kovance po 50 din, 20. aprila 1940 za kovance po 1 din, 16. avgusta 1940 za srebrne kovance po 20 din in kovance po 2 din in 50 par. Prebivalstvo opozarjamo, da se zamenjava označenih kovancev mora izvršiti pri blagajni Narodne banke in njenih podružnicah, pri davčnih upravah, državnih poštah kakor tudi pri drugih državnih in samoupravnih blagajnah.

Snežne razmere

Poročilo Tujakoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSS

Kateče Planica 870 m: —7, jasno, mirno, 40 cm snega, osonje srez, skakalnica uporabna

Planica-Slatina (D'om Mirja) 950 m: —6, jasno, mirno, 60 cm snega, osonje srez, skakalnica uporabna

Kranjska gora 310 m: —10, barometer se dviga, jasno, mirno, 40 cm snega, sren

Krnica: 150 cm snega, sren

Erjavčeva koča na Vrhu 1515 m: —8, delno oblačno, 95 cm snega, osonje sren

Podkoren 890 m: —8, jasno, mirno, 40 cm snega, sren

Dovje-Mojstrana 650 m: —8, jasno, 48 cm snega, sren, skakalnica uporabna

Foidjuka 1590 m: —8, jasno, vetrovno, 75 cm snega, sren

Behinje-Zlatorog 530 m: —5, delno oblačno, 65 cm snega, sren

Dom na Korni 1520 m: —11, delno oblačno, 135 cm snega, deloma srenec

Koča pri Triglavskih jezerih: —12, delno oblačno, 145 cm snega, deloma srenec

Valvazorjev dom 1190 m: —8, jasno, 60 cm snega

Dom na Krkvcu 1700 m: —4, delno oblačno, 95 cm snega, deloma srenec

Koča na Veliki plani 1638 m: —8, delno oblačno, 80 cm snega, osonje sren

Biba na Menini planini 1508 m: —12, jasno, vetrovno, 15 cm snega na 90 cm podlage

Bloke 900 m: —10, barometer pada, oblačno, vetrovno, 17 cm snega, sren

Mozirski koča 1344 m: —8, jasno, mirno, 80 cm snega, osonje sren

Celjska koča 700 m: —3, jasno, mirno, 30 cm snega, osonje sren

Peca 1654 m: —10, jasno, mirno, 75 cm snega, sren

Sv. Lovrenca na Pohorju 488 m: —8, drobno međe, 12 cm snega, osonje sren

Senjorjev dom 1532 m: —4, drobno međe, 10 cm snega na 70 podlage

Borzna poročila

Curich, 7. marca. Beograd 10. — Pariz 9.88, London 17.44, New York 44.6, Bruselj 75.45, Milan 22.52, Amsterdam 237.05, Berlin 178.75, Stockholm 106.275, Oslo 101.325, Kodan 86.10, Sofija 5.50, Bukarešta 5.40.

Več bencina za Slovenijo!

Zahteve akcijskega odbora za ureditev vprašanja tekočih goriv v Sloveniji

Ljubljana, 7. marca

Zal je treba zopet zapisati, da avtomobilisti niso zadovoljni tudi s tretjo zakonodajno omejitvijo motornega prometa, s prodajo tekočega goriva na nakaznice. Vendar so prav oni predlagali omejitev prometa s motornimi vozili na ta način, da bi oblasti predpisale določene količine bencina za prodajo, tako da bi avtomobilist porabljal tekoče gorivo svobodno po potrebi. Takšna omejitev porabe tekočih goriv nedvomno bolj ustreza kakor časovna in krajevna omejitev prometa s motornimi vozili. Naglasiti je treba, da so avtomobilisti pozdravljali še preden je bila uvedena in da tudi sedaj z njo v načelu soglašajo. Nikakor si je pa niso zamišljali v praksi takšne, kakršna je bila uvedena.

V Ljubljani je bil sestavljen pred tedni iz zastopnikov stanovskih, gospodarskih in tujakoprometnih organizacij »Akcijski odbor za ureditev vprašanja tekočih goriv v Sloveniji«. Odbor je zelo delaven in poročali smo, da je v Beogradu po svojih zastopnikih posredoval na vseh pristojnih mestih, naj bi čim prej odpravi časovno in lokalno omejitev prometa s motornimi vozili ter uvede prodajo bencina na nakaznice, če se že tudi naša država ne more izogniti varčevanju. Akcijski odbor pa je tedaj na vseh pristojnih mestih naglašal, da Slovenija ne more utrpeti večje omejitve porabe bencina kakor le četrtino normalne porabe, to se pravi dobiti moramo najmanj 75% porabe bencina na leto v prejšnjih časih. Z večjo redukcijo bi bilo občutno prizadeto vse naše gospodarstvo. Zdelo se je, da so na pristojnih mestih pokazali razumevanje za naše potrebe. Ko so pa bile prejšnje mesece predpisane količine bencina za posamezne kategorije vozil, ni mogel biti nihče zadovoljen z novo ureditvijo. Delavci akcijskega odbora so bili zelo razočarani. Namestu, da bi Slovenija dobila tri četrtine normalne porabe bencina, ga je samo četrtino. Ta omejitev porabe bencina je bila hud udarec vseh naših motorizacij, da se izrazimo milo. V resnici ni nič milejša od prejšnjih.

Določene so premale količine tekočega goriva za vse vrste vozil. Za vozila, ki služijo osebnemu, potniškemu prometu, je predpisano tako malo goriva, da nimajo več praktične vrednosti. Kdor bi vzdrževal pod takšnimi pogoji avtomobil bi to v resnici pomenilo luksuz. Največja dovoljena količina je predpisana za avtobuse, 120 litrov na teden, vendar je tudi to mnogo premalo. Največja količina za potniške, osebne avtomobile znaša le 25 litrov na teden, najmanjša pa komaj 5 litrov. Večina lastnikov potniških avtomobilov je prešla na nakaznice za 5, 10 ali 15 litrov bencinske mešanice na teden. V kategoriji »D«, ki so ji predpisali 25 litrov bencina, je bilo uvrščenih izredno malo vozil. Po kakšnem

ključu so določali količine tekočega goriva za posamezne kategorije vozil, je težko dognati.

Tudi mnogi trgovski potniki ki so prejšnje čase bili s svojimi avtomobili dan za dnem na potovanjih, zdaj lahko kupijo le po 5 litrov tekočega goriva na teden. To pomeni, da je njihova eksistenca resno ogrožena. Dovolj razlogov za nezadovoljnost imajo tudi lastniki tovornih avtomobilov, zlasti prevozniki, ki se preživljajo z voznjami. Največja količina tekočega goriva za tovorne avtomobile je določena na 80 litrov na teden. Da je to v resnici le kakor kaplja v morje, sprevidi lahko tudi laik: tovrni avtomobili porabijo po 25 litrov bencina na 100 km vožnje. To se pravi, da porabi prevoznik 25 litrov bencina pri eni sami vožnji v obe smeri med Bledom in Ljubljano. Če bi prevozil vsak dan je 100 km, bi potreboval v šestih dneh 210 litrov tekočega goriva. S količino 80 litrov pa lahko dela le največ 3 dni, pri daljši vožnji pa komaj en dan, saj 80 litrov zadoči komaj za dobrih 300 km vožnje. Toda za lastnike tovornih avtomobilov uredba določa, da se vsaj lahko pritožijo glede predpisane količine tekočega goriva, medtem ko za druge lastnike motornih vozil takšne določbe v uredbi ni.

Avtomobilski klub je takoj, čim so bile objavljene predpisane količine bencina za prodajo, posredoval brzojavno na pristojnih mestih, naj bi revidirali te predpise. Prav tako se je takoj lotil dela akcijski odbor. Pred dnevi je imel sestanek in na njem so ugotovili, da je nova omejitev porabe bencina nesprejemljiva ter da določene količine tekočega goriva ne zadoščajo nobeni kategoriji motornih vozil. Sklenili so zahtevati, naj bi določanje bencina za posamezne kategorije vozil pri nas prišlo pod pristojnost banovine. Za Slovenijo naj določijo skupno najmanj 75 odstotkov normalne porabe tekočih goriv, vrhovno nadzorstvo nad razdeljevanjem po nakaznicah pa naj bo prepuščeno banški upravi. Sestavili so posebno resolucijo in jo 2. t. m. izročili banu.

Določiti večjih količin tekočega goriva za promet s motornimi vozili v Sloveniji je neobhodno potrebna čimprej. Če doslej je bilo mnogo škoda z neustreznimi omejitvami, ki bi jih po mnenju nekaterih poznavalcev razmer sploh ne bilo treba. Mnogi avtomobilisti, ki so odjavili svoja vozila, jih še vedno ne prijavljajo in upravičeno je bojazen, da bodo zdaj odjave še narasle, če ne bo kmalu prišlo do remedure sedanjih predpisov. S poučenih mest poročajo, da bi zdaj nikakor ne bilo potrebno tako strogo varčevanje s tekočimi gorivi v naši državi zlasti še ne takšno, ki silno škoduje vsemu gospodarstvu, ker je v zagledih dovolj bencina za vse leto.

Predlogi in zahteve obrtnikov

Glede na težavni položaj je potrebna večja in temeljitejša davčna razbremenitev obrtništva

Ljubljana, 7. marca

Na večerajšnji konferenci samostojnih obrtnih zbornic in obrtniških odsekov skupnih zbornic so delegati razpravljali o vprašanju ustanovitve zveze obrtniških zbornic. Referiral je o tem vprašanju tajnik novosaške zbornice g. Jelavič, ki je poudaril, da je potrebna osrednja skupna organizacija vseh obrtnikov v državi. Zastopniki hrvaških zbornic so bili mnenja, da sedaj ni čas za ustanavljanje takih centraliziranih ustanov. Predstavnik slovenskega obrtništva so p. abili deljenega mnenja. Obrtni odsek ljubljanske zbornice je skoraj leto dni ni imel nobene seje in o tem sploh ni razpravljaval. Predsednik obrtnega odseka Ivan Ogrin je izjavil, da so slovenski obrtniki glede vprašanja skupne obrtniške organizacije nevtalni. V imenu opozicije sta gg. Rebek in Iglj zagovarjala načrt za takojšnjo ustanovitev vsehrvaške obrtniške zveze. Oba tabora sta se naposled sporazumela glede tega vprašanja s predlogom, naj se v posameznih zbornicah to vprašanje še nadalje proučuje, ker za rešitev še ni dozorelo.

Delegati so po tej debati sprejeli soglasno zaključno resolucijo, v kateri odobravajo razširjeno pavšalno obdavčevanje, toda z običnim povečanjem skupnega davka na poslovni promet, luksuznega davka in taks je zelo prizadeto gospodarstvo

sploh, zlasti pa obrtništvo. Zaradi težkih razmer bi bila potrebna večja in temeljitejša davčna razbremenitev obrtništva. Potrebna je temeljita revizija celotnega davčnega zakonodajstva, poenostavitve je treba današnji komplicirani davčni sistem in ga prilagoditi stvarnim razmeram. Reforma naj se izvede vsaj delno in sicer na tak način, da se previsa pridobiva za obrtnike zniža. Pri pridobitvi naj se uvede načelo eksistenčne minime. Kosmatič dohodek v znesku najmanj 6000 din naj se oprosti plačila pridobitve. Finančni minister naj upošteva težavni položaj obrtnikov in naj naredi davčnim oblastem, da postopajo obzirneje. Glede pridobitve pavšalnih in nepavšaliranih obrtnikov so v resoluciji navedene podrobne zahteve.

Glede skupnega davka na poslovni promet vsebuje resolucija podrobne navodbe o tem, kako naj se ta davok omili. Omišljanje tega davka je potrebno, ker so obrtniki v določenih starih preobremenjenosti s tem davkom. Minister za finance naj oprosti vodenje knjig o prometu vse obrtniške davčne zavezanice prometnega davka, ako promet ne prekorači na leto dveh milijonov dinarjev. Resolucija zahteva tudi decentralizacijo ustanov za davskovo varovanje. Zaradi preureditve davčnega zakonodajstva naj se skliče vsedrjavna konferenca delojemalcev in delodajalcev.

Dve jubilejni predstavi v naši drami:

25. vpriporitev „Zen na Niskavuriju“ in 25. vpriporitev „Rdečih rož“

25 predstav-repriz ene igre v drami je precej redko število. Ker ima drama po 20 iger v sezoni na sporedu, se dogaja le v izrednih prilikah, da doživi katera izmed iger toliko repriz. Navadno se jih nabere do 25 v treh sezonah, če ponavljajo komad z velikim uspehom. Zelo dolgo nismo imeli v drami na sporedu iger, ki bi v teku dveh sezon doživle 25 predstav, slučaj pa je, da se to zgodilo. Na našem odru skoraj istočasno dve taki igri in sicer Benediktova salonska komedija »Rdeče rože«, ki jo je uprizorjalo naše gledališče z velikim uspehom, da je doživela na našem odru 13 predstav, na gostovanjih po Sloveniji pa 12 repriz, tako da je bila letošnja nedeljska jubilejna 25. Da vlada za to igro še vedno veliko zanimanje in se je ohranil sloves nje zabavnosti in odlične igre sodelujočih: Mire Danilove, Jana, Saneca in Slavčeve, pričča izredno dobro obiskana letošnja prva predstava. Delno nova inscenacija in nove toalete Mire Danilove bodo gotovo tudi v nedeljo popoldne pritegnile velik krog zabave in smeja željnega občinstva.

V soboto zvečer bo jubilejna 25 predstava igre »Zen na Niskavuriju« ki jo je napisala finska pisateljica Helja Vuolijoki. Sodobno rešeni problem nesrečnega zakonika, aktualne misli in resnice, preprost dejanja in značajev, vse to ustvarja igro, ki popolnoma ustreza okusu današnjega občinstva. Da je doživelo delo v teku dveh sezon 25 predstav, ima zaslugu ansambel, ki je zastavil svoje najboljše sposobnosti, da je iz-

oblikoval dogajanje na odru. Nosilci glavnih vlog: Marija Vera, V. Juvanov, Mira Danilova in Jan, prav tako kakor vsi ostali sodelujoči, so znova potrdili sloves enotnosti in homogenosti igre ansambla.

Zanimivo, za naše čase in okus občinstva značilno je dejstvo, da imajo poseben uspeh igre, ki rešujejo problem zakonskega življenja, zvestobe in nezvestobe ter peripetij, ki jih prinaša življenje v tem pogledu s seboj. Med nje spadata: »Rdeče rože« in »Zen na Niskavuriju«; izmed predstav, ki so v zadnjem času na sporedu pa Mauriacov »Asmodej« in Bekefijska »Neopričevana ura«. Problem zakona, pa naj si bo obravnavan na zabaven ali resen način, občinstvo izredno zanima.

Režiser obeh jubilejnih predstav »Rdečih rož« in »Zen na Niskavuriju« je dr. Kreft, čigar nemala zasluga je, da sta imeli deli tako velik uspeh in našli tako živahen odziv pri občinstvu.

ŠAH

Dvorski šahovski klub je odigral zvezno prvenstveno tekmo s prvim moštvom Korotana. Obema moštvoma se mora priznati velika borbenost in je s tem opravičljivo neodločen izid 4:4. Dvorski šahovski klub bo odigral prvo prvenstveno tekmo s tretjim moštvom Ljubljanskega šahovskega kluba v lokalni tega kluba (šaharna Zveza) 12. t. m. ob 20.

Madžari proti obnovitvi češkoslovaške države

Grof Csaky je vznemirljen zaradi sodelovanja češkoslovaških prostovoljcev v zavezniški vojski

Budimpešta, 7. marca. AA. (MTI). Zunanji minister prof. Csaky je odgovoril na neko interpelacijo z izjavo, da madžarska vlada ne podcenjuje pa tudi ne precejčuje propagande, ki jo vodi dr. Beneš.

Takoj po izbruhu sedanje vojne, je dejal Csaky, se je Osmekemu posređilo, da je z Daladierom sklenil sporazum, po katerem se ustanavljajo oddelki češke, slovaške in poljske vojske. V interesu Evrope je, da se češkoslovaška država več ne obnovi. Razumem, je nadaljeval prof. Csaky, da se Velika Britanija in Francija trudita, da bi poleg svojih otrok poslali v borbo tudi tuje legije. Vojno je to, da se nam je posređilo in da so na našo pobudo naši močni prijatelji prav tako spoznali, da bi veliki zapadni sili odšli na zelo spolzka tla, če bi dajali kakke prezgodnje obljube. To bi spet ustvarilo neizreko stanje, ki bi imelo za posledico vojno, ki bi izbruhnila neznatno mnogo prej. Madžarska vlada smatra, da je nepotrebno intervenirati takrat, kadar niso ogroženi madžarski interesi. Ob-

žalovati pa je treba, da so se tudi poljski begunci združili s češkimi in da je general Sikorski imel več sestankov z dr. Benešem ter je z njim celo sklenil sporazum za sodelovanje in medsebojno diplomatsko podporo.

Grof Csaky je svojo izjavo zaključil: Madžarska vlada ne zapostavlja nobenega razpoložljivega sredstva da bi pravčasno opozorila na poskuse, ki bi utegnili ogroziti madžarske interese.

Aretacija vodje madžarskih narodnih socialistov

Budimpešta, 7. marca. I. Madžarski parlament je večeraj razveljavil imuniteto narodnega poslanca in vodje madžarskega narodnega socialistov Gruberja, ki ga je policija takoj po tem sklepu že sprosti aretirala. Hkrati je sodišče takoj sprosti proti Gruberju in njegovim sokrivcem, ki jih je bilo preproje že 15 aretiranih, razpravo zaradi poskusa državnega prevrata in zaradi nasilja proti sedanjemu družabnemu redu.

Ribbentrop veruje, da bo vojna končana že v enem letu

Tako je izjavil jugoslovenskim novinarjem v svojem kabinetu

Berlin, 7. marca. p. Zunanji minister Ribbentrop je sročil sprejel v svojem kabinetu skupino jugoslovenskih novinarjev, ki je že nekaj dni na študijskem potovanju po Nemčiji. V razgovoru je prešel na odnosa Nemčije do jugovzhodne Evrope in je med drugim izjavil:

Po ureditvi češkoslovaškega problema Nemčija absolutno nima več nikakih teritorialnih aspiracij v Evropi. Od jugovzhodne Evrope pričakuje le miru in prave nevtalnosti. Pri tem želi, da bi dosegla z državami v tem prostoru Evrope tudi v bodoče čim boljše gospodarske odnose. Nemčija predstavlja gospodarski blok nad sto milijonov ljudi. Njena gospodarska ka-

paciteta ji omogoča, da dobavlja svojim kupcem najboljše in najcenejše blago.

O blokadi, je dejal Ribbentrop, da se bo kmalu pokazalo, kateri državi bo blokada največ škodila. Razen Anglije in Francije so Nemčiji odprte vse druge države v Evropi ter vsa Azija. Po transsibirski železnici prizjo sedaj nešteti vlaki z blagom za Nemčijo. Direktno ali indirektno so Nemčiji odprta vrata tudi na vsa morja. Nemci nimajo vsega v izobilju, a vendar toliko, kolikor jim je treba: Nemčija je popolnoma zavarovana in pripravi na vojno, ki bi lahko trajala tudi pet let. Vendar varujem, je rekel Ribbentrop, da bo vojna končana že v enem letu.

Pogreb belgijskega letalca

Bruselj, 7. marca. i. Večeraj dopoldne je bil v Bruslju svečan pogreb belgijskega poročnika Orana, ki je padel v borbi z nemškim letalom. Ki je kršilo belgijsko nevtalnost. Pogreb so se udeležili najodličnejši predstavniki javnosti, več članov vlade, med njimi tudi minister za državno obrambo Denis, ki je položil na krsto krasen venec. kraljev pribojnik na posmrtno odlikovanje junaškega letalca. Leopoldov red.

Iz Kranja

Sestanek gorenjskih motociklistov in avtomobilistov. I. gorenjski motoklub v Kranju sklicuje za nedeljo 10. t. m. ob 10. dop. v hotelu »Evropa« sestanek vseh gorenjskih motociklistov in avtomobilistov zaradi nove uredbe o tekočih gorivih, ki je prizadela vsem lastnikom motornih vozil težak udarec, ker ni opredelila v dovoljeni meri onih lastnikov, ki si s svojimi vozili služijo kruh od onih, ki jim služijo vozila le v luksuzne svrhe. I. gorenjski motoklub čuti dolžnost, da se zavzame za interese tako avtomobilistov kot motociklistov in bo na podlagi referatov in podatkov na sestanku predložil spomenico za vsa v posest prihajajoča oblastva. Motoklub naproša vse lastnike motornih vozil, naj predlože pismeno naslednje podatke: 1. ime lastnika vozila, 2. poklic lastnika vozila, 3. registr. številko vozila, 4. vrsto vozila, 5. jakost stroja in cilindrsko vsebino, 6. znamko vozila, 7. številko bencinske nakaznice, 8. v kakšne svrhe rabi svoje vozilo, 9. koliko bencina mu sedaj pripade, 10. koliko bencina bi minimalno rabil, 11. utemeljitev, zakaj rabi več 10. navedeno količino goriva.

Volite obratnih zaupnikov so potekale v tujakstnih tovarnah ob pitem zanimanju delavstva. Udeležba volivcev je bila v nekaterih obratih komaj 20% vseh volivcev. V nekaterih obratih se volitve niso niti vršile. V tovarni Franja Surca je dobila rdeča lista 5 zaupnikov, skupna lista plavih in belih pa po enega. V »Jugo-česki« je dobila skupna lista (plavih, rdečih in belih) 9 zaupnikov, zeleni 6 zaupnikov. V »Jugobruni« so se volitve vršile, toda zložena je bila pritožba in rešitev še ni znana.

V Zagrebu so ukradli spomenik

V Zagrebu imajo žalostno senzacijo karšne najbrž še ni doživelo nobeno kulturno mesto. Ponoči med torkom in sredo je nekdo ukradel na Tuškancu spomenik kajkavskega pesnika Dragutina Domjanovića. Spomenik je bil bronast, poprje v naravni velikosti, in je bron tehtal 36 kg. Poprje je stalo na kamenitem podstavku. Tatovi so podrl podstavek in odtrgali z njega bronasto poprje. Kaže, da so spomenik odpeljali s samokolnico.

Zagrebsko časopisje, ki sicer rado objavlja senzacije, piše o tej žalostni zadevi precej strmežljivo, kar je pač razumljivo. Zagrebški tatovi sicer kradejo vse, da se Zagrebčani ne smejo čuditi tudi tej tatvini. Nedavno so ukradli celo kompletom spomenik, ki je šel pred leti umrl in spomenik še ni bil star. Izdelal ga je kipar Vanja Radauš. Vrednost spomenika cenijo na 20.000 din. Boje se, da bodo tatovi skušali skulpturo razbiti ter porabiti ali prodati bron. Zato časopisje vzpodbuja policijo, naj bi pospešila zasledovanje vandalov, da bi rešila spomenik, preden bo uničen.

DNEVNE VESTI

Veliki otroci

So ljudje, ki nikakor ne morejo razumeti duha časa, v katerem živimo, ter novih potreb in dolžnosti, ki nam jih prinašajo novi časi. Mnogi živijo še vedno v minulem stoletju, so pa tudi taki, ki se ne razlikujejo posebej od jamskega človeka, razen morda po znanosti.

To se ne more reči o ustanoviteljih in članih nekih novih društev, ki so bila zamišljena in ustvarjena v pravem času. Ti ljudje so dočela resno domelje današnje življenja in njegove potrebe. Naj jim bo zato vsa hvala in čast hvaležnega rodu in potomcev.

V zadnjih dneh smo čitali o nekem novoustanovljenem društvu »Trenkovih pandurjev«. Kakorkoli je to velika stvar, vendar ji mnoge naše novice niso pripisale one važnosti, ki jo zasluži, nekatere pa so pisale o tem celo — rekli bi — »spodrsno« (porogljivo). Ne gre tako, ljudje, kajti na ta način bomo ubili v mnogih naših po-
rednih vsi oni zdravi ambiciji, ki se je nabrala v njih iliki para v podkurjenem, toda pokritem loncu. Društvo »Trenkovih pandurjev« je nedvomno naše goreče vprašanje. Če bi na našo veliko srečo se ne bilo ustanovljeno, bi ga morali ustanoviti. (Satyrius v »Hrvatskem dnevniku«)

— Trgovinska pogajanja z Grčijo. Pogajanja z Grčijo za sklenitev nove trgovinske pogodbe se bodo začela že v tem mesecu. Stara trgovinska pogodba bo namreč potekla že 20. aprila.

— Beograjski Pekojski zavod bo gradil palačo v Beogradu, Novem Sadu, Nišu in Skoplju. Zavod posluje komaj dve leti, vendar je že zbral 68.000.000 din. Zda ima 16.000 zavarovancev. V dveh letih se je število zavarovancev povečalo za 4.000 in računajo, da bo v prihodnjih dveh letih že 20.000 zavarovancev. Zavod namerava zgraditi že letos palačo v Beogradu, razen tega kupuje zemljišča za večja poslopja v Novem Sadu, Nišu in Skoplju.

— Imenovanje članov posvetovalnega odbora finančnega ministrstva. Na predlog finančnega ministra so kraljevski namestniki imenovali na podlagi zakona o državnem računovodstvu člane posvetovalnega odbora ministrstva financ za leto 1940. Izmed Slovencev je v odbor imenovan ravatelj Anton Krejčí kot zastopnik Zbornice za TOI v Ljubljani.

— Razširjenje liste za kontrolo cen. Prihodnja seja odbora za kontrolo cen bo v ponedeljek. Na seji bodo razpravljali o razširjenju liste življenjskih potrebščin, katerih cene naj spadajo pod nadzorstvo. Razen tega bodo tudi razpravljali o vprašanju cen artiklov, ki so že v spisku za kontrolo cen.

— Protesti zagrebških soferjev in zbiravnikov avtomobilov proti novim predpisom o prodaji bencina na nakaznice. Zagrebški soferji so na svojem zborovanju odločno protestirali proti novi omejitvi porabe bencina in v posebni resoluciji zahtevali, naj bi bila prodaja bencina na nakaznice odredjena tako, da bi lastniki osebnih avtomobilov, ki nimajo soferjev, dobivali na mesec 60 do 120 litrov bencina glede na kapaciteto motorja. Zasebniki pa, ki zaposlujejo soferje, naj bi prejeli za osebni avto 200 litrov bencina, dalje zasebniki, ki uporabljajo avtomobil in zaposlujejo soferja za trgovske posle v samem mestu, 250 litrov, za uporabo zunaj mesta pa 300 litrov. Znatno večje količine od sedaj določenih so zahtevali tudi za druge vrste motornih vozil. Zbrali so se pa tudi zagrebški zbiravniki avtomobilov in ugotovili na sestanku, da sedanje količine bencina nikakor ne zadostujejo. Zahtevali so, naj jim dovolijo kupovati takšne količine bencina, da bodo lahko prevozili na mesec najmanj 800 do 900 km.

— Novi rudnik zlata v Bosni. V Hercegovini Bosni nameravajo začeti pridobivati arzenikovo rudo. V tej rudi je tudi zlato in računajo, da bodo pridobili v 50.000 tonah rde 200 kg zlata. — Lani so pridobili v dveh rudnikih v Neretnici in Sv. Varvari 550 kg zlata. Razen tega so pridobili še 352 kg srebra.

— Živahna stavbna delavnost se obeta v Zagrebu. Pričakujejo, da bo letos stavbna delavnost v Zagrebu zelo živahna. Država bo baje zidala novo poslopje finančne direkcije in novo pošto poslopje na kolodvoru. Banovina namerava zidati uradno poslopje, dalje poslopje Etnografskega muzeja in palačo Banovinske hranilnice. Občina bo zidala tramvajsko upravno poslopje z delavnicami in šolo, razen tega pa bo dogotovila carinsko in centralno vajensko šolo. Tudi zasebniki nameravajo mnogo zidati. Podjetje Bat'a namerava zidati na Jelačićevem trgu nebotičnik, drugi zasebniki pa večje stanovanjske hiše.

— Zasedovanje slepar. Varnostna oblastva zasleduje 21letnega Franca Bana, po poklicu brivca, ki se je do zadnjega časa zadrževal v Ljubljani, a je sedaj pobegnil nekam na deželo. Ban je pretekli slepar, ki se izdaja za poljskega begunca in na ta način izvaža od dohodljivih ljudi denar.

— Zopet sneg in mraz v Primorju. V Dalmaciji je zopet začela pihati močna burja in nastopil je oster mraz. V Splitu je celo naletaval sneg. V višjih legah v Dalmaciji se je sneg celo prijel. V Dalmatinskem Zagorju je temperatura znašala celo — 8 C. Snežilo je tudi v šibeniku in na otokih Visu in Hvaru.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo, deloma jasno in zmerno mrzlo vreme. Včeraj je nekoliko snežilo v Mariboru in Sarajevu, deževal pa v Zagrebu, Beogradu, Splitu in Rabu. Najvišja temperatura je bila v Dubrovniku 12, v Splitu 11, v Kumboru 9, v Ljubljani, Visu in Rabu 7, v Sarajevu 6, v Zagrebu 4, v Mariboru 3,4, v Beogradu 3. Davi je kazal barometer v Ljubljani 758,4, tempe-

natura je znašala — 4,5, na aerodromu — 6,5 C.

Iz Ljubljane

— Iz Razstava slik Matije Jame v Jakušičevem paviljonu je odprta vsak dan od 9. do 18.

— Iz Hrvatski književni večer v Ljubljani 8. t. m. v dramskem gledališču bo kulturni dogodek, kakršnega že dolgo nismo imeli. Razmere pri nas niso bile naklonjene niti kulturnim stikom, kulturna bilanca je bila vsako leto slabša, gotovo ne v našo korist. Dogodki, ki so prišli, so nam dokazali, da je treba popraviti zamujeno, da je treba graditi in ne podirati. Taki nameni ima tudi prireditelj, ki naj pokaže književnosti, kako se razvija hvalosloj književno življenje. Pri nas je malo znano, da je hrvatska lirika danes v razvoju, kakršnega ne more pokazati v zadnjem času niti slovenska niti srbska pesništva tvornost. Hrvatska Matica v Zagrebu je izdala serijo desetih pesniških zbirk, ki pričajo o naderajenih pesniških ljudeh, med katerimi so že pomembna imena. Nekateri izmed njih bodo nastopili v Ljubljani. Svoja dela bo bral tudi Dragutin Tadijanović, čigar pesmi so šle že v široki svet, saj so prevedene v češčino, nemščino, francoščino itd. Naše kulturno obinstvo je vabljenost k večeru, ki ga ne sme zamuditi.

Iz Celja

— Za 1. simfonični koncert, ki ga prireditelja združena orkestra celjske Glasbene Matice in godbe 39. pp. v torek 12. t. m. ob 20. v celjskem gledališču, so vstopnice v predprodaji v Goricanovi in Slomškovski knjižarni.

— Debatni večer Sokolskega društva Celja-matice bo drevi ob osmih v mali dvorani Narodnega doma. Vabimo članstvo in naraščajo, da se udeležita tega večera v čim večjem številu.

— Nagradno sbojno streljanje za člane in po njih vpeljane goste bo priredila Strelska družina v Celju v nedeljo 12. t. m. ob 9. do 19. v Celjskem domu. Za dame in mladino so določene posebne nagrade.

— Tri nesreče. V torek je neki mlinar na Dolu pri Hrastniku po nesreči vsekaj 10letnega sinčka čevljarkega pešaka Pelakla. Emila s sekirjo po glavi in ga težko poškodoval. V Landeku pri Novi cerkvi je v ponedeljek slamožreznica zgrabila 31letnega posestnika Jerneja Lužnika za desno roko in mu odrezala dva prsta. Pred dnevi je padla 59letna posavstnarka žena Elizabeta Cokanova od Sv. Jedrta pri Zalcu na poledenelih tleh in si nalomila levo roko nad zapestjem. Ponesrečenici se zdravijo v celjski bolnici.

— Umrla je v torek na Dečkovi cesti 7. v starosti 73 let zasebnica Ana Grašičeva. V celjski bolnici je umrl sinček železnicega nosača Stanko Strel od Sv. Petra pri Zidanem mostu.

— O Člasko-cuntry tek za nogometaše bo priredila atletska sekcija SK Celja na Železovo 19. t. m. ob 15. na Glaziji na 2.500 m dolgi progi. Pravico nastopa imajo samo nogometaši, ki niso aktivni člani atletskih sekcij. Tekmovanje bo za moštva in za posameznike. Moštva tvorijo 6 tekačev, od katerih se prvi štirje štejejo za plama. Prijavnine in nagradni pri-
jave je treba poslati SK Celju do 16. t. m.

— Smrt uglednega trgovca. V celjski bolnici je umrl v sredo znani trgovec in posestnik Franc Zagode iz Gaberja pri Celju. Pokojni je bil odločno naroden mož, kremenit značaj in zelo soliden in marljiv trgovec. Zapuščala soprogo in hčerko. Pogreb bo v petek ob 16.30 z Mariborske ceste 9 na okoliško pokopališče. Pokojnemu bodi ohranjen lep spomin, svojemcu naše iskreno sožalje!

SPORT

— Smuški polet v Planici. Včeraj je Novšak prvi poletel preko velike skakalnice in s tem otvoril letošnji prireditelj. Žal je bil veter tako močan, da je bila nevarnost za nadaljnjo izvedbo poletov prevelika, in tako so morali skakalci odložiti svoje poizkuse na danes. Skakalnice je v odličnem stanju in je prireditev za nedeljo 10. t. m. zagotovljena. Ni samo snega dovolj, skakalnice je sedaj tudi dobro pripravljena, da ji vremenske razmere ne morejo več škodovati, veter, ki je že dva dni pihal po dolini Planice, pa nikdar ne traja dolgo, saj je odlika Planice prav v tem, da je poznana kot dolina z najmanj vetra. Iz Ljubljane bodo vozili štirje posebni vlaki, vendar je potrebno, da se tisti, ki se nameravajo prireditve udeležiti, prijavijo takoj, ker železnica upravnica ne more vpeljati vlakov, ako ne vnaprej, kako je s potniki. Vsi gledalci ki so se odločili, da gredo v Planico, naj kupijo vozni listek takoj pri Putniku v Ljubljani ali v Mariboru, da se bo lahko pripravilo zadostno število vlakov. Voznaja je polovična, vstopnina k tekam pa samo 10 din. Prireditelj se bo pričela v nedeljo ob 11. dopoldne.

— Kolesarjem koroškega kolesarskega okrožja. Pomlajena in z novimi silami ojačena Koroška kolesarska podzveza si je zadala nalogo, da organizira kolesarski sport v soštanju, Mozirju, Mislunju, Dravogradu, Marenbergu, Vuzenici in povsod, kjer se bo pokazalo zanimanje zanj. V ta namen se obrača na vse sportnike, ki se zanimajo za sportno delo in ki bi bili voljni, započeti organizacijo klubov, naj javijo svoje naslove Koroški kolesarski podzvezi, ki bo vsakemu rada šla na roke in poslala na informativne sestanke svoje delegate. Kolesarji, strinjeno se v močan nepremagljiv kolesarski bataljon, ki bo budno na straži naše severne meje.

7. zvečer predavanje g. profesorja Teplyja o temi »Iz srednjeveške zgodovine češkega naroda«. Vse prijatelje in člane Ljudske univerze prosimo, da se polnoštevilno udeležijo tega večera. Tedenske slike kakor običajno pred pričetkom predavanja.

— Kapor San Jose. Po nekaterih vrto-
vih v mestu se je na sadnem in tudi okrasnem drevju ter grmičevju najhujši sadni škodljivec kapor San Jose ali kalifornijski kapor že močneje razširil. Zato bo treba vsa okužena drevesa in grmičevje

posekati in sežgati. Da bi pa to delo bilo res temeljito izvršeno, ga bo mestna občina izvršila pod strokovnim vodstvom državnega strokovnjaka za rastlinske bolezni.

— Mladeničnem. Komanda artiljerijske podoficirske šole v Čupriji razglašala, da sprejme v tekočem letu do 1. aprila iz-
mestništva gojence v artiljerijsko podoficirsko šolo v starosti od 18. do 21. leta. Natančnejši sprejemni pogoji so interesentom na vpogled v mestnem vojaškem uradu v Mariboru, Slomškov trg 11 med uradnimi urami.

— Poroke. V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Ivan Kraner, tovarniški delavec, in Marija Dobrava, služkinja, Pobrežje; Gerhard Brose, pravnik, Mejna 24, in Kristina Letonja, šivilja, Pobrežje; Josip Welcebach, zasebni uradnik, in Hermilna Korent; Vincenc Kočiper, ključavničar, in Amalija Kostomaj. Šlo srečno!

— Nočno lekarniško službo imata tekoči teden Albaneževa lekarna pri sv. Antonu na Frankopanovi 18, tel. 27—01, ter Königova lekarna pri Mariji pomagaj na Aleksandrovi cesti 1, tel. 21—79.

— Novo gimnazijo bodo gradili. Baje so že potvrdili namizni in tudi proračuni za stavbo nove državne realne gimnazije, ki bi stala med Stritarjevo, žitno in Dajn-kovo ulico. Dela so že razpisana. Gradbeni stroški se računajo na 8 milijonov din. Za sedaj je na razpolago 5 milijonov din. Mariborčani upajo, da se ne bo s to stavbo zgodilo tako, kakor z novim bolniškim paviljonom ob Tržaški cesti, ki stoji v sovremem stanju že skoraj 3 leta.

— Življenja se je navečeval 60letni posestnik Franc Lorber iz Partinje v Slovenskih goricah. Z lovsko puško si je pognal skozi usta kroglo v glavo. Prepe-
ljali so ga v bolnico, kjer pa je kmalu po prevozu podlegel poškodbam in umrl.

— Avtomobilsko prikolico so našli na državnih cestah v bližini Bohove. Prikolica ima označbo »D«. Lastnik jo dobi na oro-
žniški postaji v Hočah, kjer se nahaja tudi velika avtomobilska ponjava, ki so jo našli na državnih cestah.

— Odprta in dan so groba vrata... Umrla so: posestnica Elizabeta Čretnik, Stara 81 let, zasebnica Marija Lepej, stara 40 let, posestnica Terezija Urbančič, stara 52 let. Zaljubljen naše globoko sožalje.

— Mariborski planinci in alpinisti so se zbrali snovi v lepem številu v dvorani Ljudske univerze, kjer je predaval naš znani alpinist o. Uroš Župančič o poučni ter zanimivi temi »Borba z gorami«. Svoja zanimiva izvajanja, ki so vzbudila iskreno priznanje navzočih planincev, je pojasnjeval z lepimi posnetki. Predavanje je bilo učinkovita propaganda za naše planinstvo in alpinizem.

— Rablatna amakonka. Razburljiv do-
godek se je pripetil na Kralja Petra trgu. K nekemu obrtniku je prišla neka ženska, ki je imela svojčas z obrtnikom ljubezenske oči. Ženska je pričela očitati obrtniku razne stvari. Ko je bila naposled postavljena na hladno, je ženska razbila nekaj šip na oknih. Stražnik je rablatno žensko aretirat in oddal v policijske zapore. Izkazalo se je, da je bojevita amakon-

Uspehi sistematskega narodno obrambnega dela

Bilanca obeh podružnic CMD v Mariboru

Maribor, 7. marca
Bili so v povojnih letih trenutki, ki se je zdelo, da je narodno obrambno delo pri-
narodne države in zagotovljenega narod-
nega življenja izgubilo svoj pomen. Tedaj se je oblikovala zlasti v vrstah mariborske CMD struja, ki je vztrajno zagovarjala te-
zo, da je treba slej ko prej stati na brani-
ku domovine in da je treba nadaljevati s širokopoteznim narodnoobrambnim delom. Obe mariborski podružnici CMD sta se lo-
titi obsejnega poslanstva, ki ga vztrajno izjavljata ter izpolnjujeta. O tem je pri-
dal tudi snojnični redni obliki zbor obeh po-
družnic CMD, ki je bil v mali dvorani Na-
rodnega doma.

Snojnični obliki zbor mariborske CMD, ki se ga je udeležilo narodno zavedni Maribor po svojih najodličnejših zastopnikih, polno-
številno po vrlih cilimetodarijih, je pokazal ob poročilih agilnih funkcionarjev moške podružnice za zaslužnim predsednikom g. J. Tomazičem in marljivimi funkcionarjimi ženske podružnice z neutrudno delavno predsednico go dr. J. Lipoldovo na čelu, da je v Mariboru še mnogo idealizma in mno-
go optimizma ter da toplota utripa maribor-
ske srce za našo mejo. O tem govori pred-
vsem večikoptozno zamišljena božična ak-
cija, pri kateri so bili obdarovani revni u-
čenci ter učenje vseh naših obmejnih šol z lepimi darili, z obutvijo, obleko, šolskimi potrebščinami itd. V težke tisočake gre vrednost božičnih daril, ki so razveselila srca ne samo naše mladine ob meji, ampak tudi njihove siromašne starše.

V občutju globoke pietete je počastil snojnični obliki zbor spomin pokojnih cilimetodarijev, zlasti pa neumorne tajnice ma-
riborske podružnice CMD, šolske upravitel-
jice Slave Burnikove in vzorno vestnega blaginjaka šolskega upravitelja Franja Čvetka, ki sta zapustila globoko vrzel v krogu nesebičnih delavcev CMD.

Posebno zanimanje je zbudilo tudi pre-
davanje našega znanega obmejnega delav-

ca identična z 38letno Justino S., ki je bila lani za dobo 3 let izgnana iz polje-
skega okoliša mesta Maribora.

— Kam? Od doma je pobegnil 16letni Miroslav Šapec, stanujoč v Vojašniški ulici 12. Starši so zadevo prijavili policiji, ki poizveduje za pobeglim dečkom.

— Žrtve dela je postal Franc Zorko, ki je uslužben v Rosnerjevi tekstilni tovarnici. Pri kuhanju neke tekočine v kemičnem laboratoriju se je prevrnila 10litrska posoda in se razlila po Zorkovem telesu. Zorko je dobil po vsem telesu hude opekline. Zdravi se v mariborski splošni bol-
nici.

— Razne vesti. Delavcu Francu Lepoš, stanujočemu v Razlagovi 3, je izginilo iz-
pred neke gostilne na Meljski cesti 1400 din vredno kolo znamke »Viktorija«. — Z dvorščaka Guštinčičeve delavnice v Ulici kneza Polcja je izginilo 5 traverz, vrednih 500 din. Policija je tatu kmalu izsle-
dila. Je to neki Franc L. iz Loške ulice, ki je pri zaslišanju dejal, da je ukradeni traverze hotel uporabiti pri gradnji neke nove hiše. — Pri Sv. Trojici so finančni organi zajeli nekega posestnika Ivana D., ki je hotel vtihotapiti v Maribor okoli 1200 litrov neobčrčenega vina. Vino s sodi vred so zaplenili in bo kazen precej ob-
čutna. — V Poljčanah je izginilo služni-
nji Tereziji Parkhausovi 2700 din gotovine, ki jih je imela shranjene v neki kaseti. Tatvine je osumljena neka Marija L., ki jo sedaj iščejo orožniki. — Tezenski oro-
žniki so aretirali 40letnega Franca Rojka, ki je osumljen, da je izvršil v zadnjem času na Tezemu in Pobrežju več vlomov in tatvin. Rojko, ki je zaradi tatvin že večkrat predkaznovan, se nahaja sedaj v sodnih zaporih. — Na Tržaški cesti je padla na poledenelih tleh 53letna zasebni-
ca Ana Benger, ki si je pri padcu zlomila desno nogo. Zdravi se v bolnici. — K mi-
zarjevi ženi Rozji Roderjevi na Meljskem hribu je prišel mlajši mož, ki se je iz-
dajal za policijskega agenta in hotel iz-
vršiti hišno preiskavo. Roderjeva pa se je temu protivila in dejala, da dovoli hišno preiskavo le, ako so navzoči tudi orožniki. Lažni policijski agent je moral sprčo energičnega nastopa Roderjeve brezuspešno zapustiti hišo. Orožniki poizvedujejo za »police agentom«.

— Iz Košakov. Košaki občani so zelo zanimivo za pravni posel, ki je nastal med našo občino in mariborsko mestno občino zaradi pripadajočega dela dohodkov od meljske industrije. Zdi se nam, da skušajo mariborski veljaki speljati vse reč na slep tir. Košaci pa tu tudi niso od muhi. Nedejskemu protestnemu zborovanju pri Sv. Petru, na katerem je celo tamonjski župnik v ostrih besedah ožigosal postopanje mariborskih vodilnih občinskih mož, bo sledil v nedeljo ob 10. košaki protestni shod, ki bo pokazal, da ne mislimo po-
zabiti na 600.000 din, ki jih mariborska mestna občina dolguje Košakom. Veseli nas pa, da so tudi doslej eksponirani ljudje spoznali, kako je s krščenjsko moralo. — Materinski tečaj. Drevi je četrtek je na sporedu predavanje o pravicah staršev in otrok. Predava dr. D. Černež.

— Mariborsko vreme. Vremenska napo-
ved pravi, da bo spremenljivo, oblačno in vetrovno vreme. Najvišja temperatura včeraj je bila 3,4, davi najnižja — 8,9. Zapadlo je 3 cm novega snega.

ve v sijajni interpretaciji Šaričeve, ki se je z globokim umetniškim občutjem približala liku žilantne gospe iz Linhartove dobe. Za-
metna nečestnost in preprosta uglajenost sta glavni njeni odlik. Vedra, pronicava in raz-
gibana je Micka M. Danilove, ob njeni strani ognjevit, postavni ženin Anže v Preset-
nikovem prikazu. Rokokojsko priljubljen je Drenovec »shlahtni« gospod Tulpenheim, ki doživi na koncu nepričakovan polom. Po sličnem modelu je ukrojen Kraljev Mon-
kof, pijančevsko zabaven pa je Severjev »shlaba« Glazek.

Ljubljanski dramski ansambel je doživel prodoren uspeh. Znova smo lahko ocenili vi-
sino in kvaliteto ljubljanskega ansambla. Iskreno hvaležni smo vsem, ki so nam pri-
pravili zares umetniški užitek in ki si pri-
zadevajo, kako bi čim sistematičneje reali-
zirali misel stalnega izmeničnega gostova-
nja ljubljanskega in mariborskega ansambla. — V.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 7. marca: ob 20.: »Vdova Roštin-
ka«. Red B.
Petek, 8. marca: Zaprtlo.
Sobota, 9. marca: ob 20.: »Kovarstvo in
ljubezen«. Red A.

— Obnovljena »Gejska« na mariborskem odru. Za to ljubko angleško opereto s sil-
kovitim japonskim miljejem in veselim, zabavnim dejanjem je voljni kapelnik Ji-
ranek vglasil nekaj sočasnih violov, in to Mollyno nastopne pesem v drugem de-
janju ter pesne točke in prve in drugem de-
janju.

Izpred sodišča

— Surovalec z Velke. Mali kazenski senat mariborskega okrožnega sodišča je obso-
dil 38letnega Franca Priča iz Velke na 8 mesecev strogega zapora ter na dvo-
letno izgubo častnih državljanjskih pravic, ker je lani v septembru na Velki vionil v stanovanju treh tamonjskih posestnikov in ukradel razne predmete v skupni vredno-
sti okoli 12.000 din.

Na dnu življenja

Maribor, 6. marca
V Selnici ob Dravi se je v zadnjem času mnogo šlovalo o nekih čudnih, skrivnost-
nih dogodkih v neki selniški hiši. Mladi dečki so se zbirali tamkaj, pa tudi deklice so prihajale. Ljudje so si pripovedovali v zvezi s tem razne zadevnice. Vse to pa so bila le ugibanja in namigovanje. Govo-
rice, ki so krožile po Selnici in tudi po okoličici, so prišle na uho varnostnim orga-
nom, ki so se za stvar pričeli zanimati. Točno so opazovali dotično hišo in tudi osebe, ki so zahajale vanjo. Potem so sle-
dile poizvedbe. Rezultati niso mogli izosta-
ti.

Na podlagi opažanj in zasliševanj so se varnostni organi odločili za naglo procedu-
ro. Vdrli so v hišo in našli v njej nage dečke in deklice. Zajeli so vse navzoče, ki so jih temeljito zaslišali. Posebno pa so iz-
prahli kosmato vest nekemu Petru H., ki ga smatrajo za glavnega krivca. Potem, ko so ga soočili z lastnimi krivci in ko so zbrali vse gradivo, so Petra H. oddali v ma-
riborske sodne zapore.

Razkritje brloga nemorale in skrivnost-
nih doživljanj je zbudilo med ljudmi po-
zorno zanimanje, pa tudi razne komentar-
je in opazke. Dogodek je zbudil tem večje vznemirjenje, ker gre v tem primeru za za-
vajanje 13 do 14letnih dečkov in deklic.

Iz Slovenskih goric

Prerani grob. Turobno so zapeli zvonovi pri Sv. Jurju v Slovenskih goricah in ozna-
ljali poslednjo pot zvečanega dekleta, 21-
letne Gizele Krajncve, ki jo je nepriča-
kovano ugrabila smrt, tako da je bil uda-
rec za vse drage svoje in znanec ter pri-
jatelj tem hujši. Množica pogrebcev se je zbrala pred hišo žalosti pri Sv. Jurju v Slovenskih goricah ter se uvrstila v veli-
časten mrtvaški sprevod. Za krsto so ka-
rakali tudi odlični prijatelji in znanci Krajncve rodine, med drugim dr. Milan Goršek iz Sv. Lenarta, notar Hanžič, dr. Kramberger iz Sv. Lenarta, podpolkovnik Vauptič, ravatelj Krajnc, ravatelj Ljud-
ske samopomoči Zinauer, gosposla Paherni-
kova s hčerko kot predstavnica narodnega Vuhreda, starešina in podstarešina gasil-
ske župe za srez Maribor levi breg Srečko Krajnc iz Pesnice in Ernest Golob iz Sv. Trojice v Slovenskih goricah, ki je zastop-
jal tudi gostilničarsko združenje. Polnošte-
vilno se je udeležilo pogreba učitelstvo iz Sv. Jurja, Sv. Jakobca, Sv. Lenarta in Sv. Trojice. Mariborčani so se pripeljali k pogrebu s posebnim avtobusom. Tudi gasilska četa iz Sv. Jurja je izkazala svo-
jo pietetno dolžnost napram pokončnici. Kro-
sto in vence so nosili gasilci. Globoko je pretresla vse udeležence poslovnina pesem, turobna žalostinke, ki so jih odpeeli pevc »Jadrana« Domanec pod vodstvom g. J. La-
ha in domači pevc. Pogreb je pokazal, kako tople simpatije je uživala blaga po-
konica ne samo pri Sv. Jurju v Sloven-
skih goricah, ampak tudi po vseh krajih Slovenskih gorle in tudi v Mariboru. Nje-
na svetla podoba bo trajno živeła v spo-
minu vseh, ki so jo poznali!

Iz Slovenigradca

— Nesreče. Pri padcu si je večje pone-
srečil 70letni občinski svetelj vajde Mar-
tin iz Ojstrice pri Dravogradu. Levo ro-
ko pa si je zlomila pri padcu 54letna dni-
narica Peruš Terezija iz St. Janža pri Dravogradu. Ko je šla od pogreba, ji je na cesti spodrsnilo. Nesreče ziskih sportnikov so vsled pomanjkanja snega v zadnjih dneh prenehale, a vseeno je zo-
pet ravno sankaški sport zahteval svoje žrtve. 11letna hčerka delavca v Kamno-
lomu Marija Tamše iz Legna pri Slovenj Gradcu se je s sunkami zaletela v drevje in poškodovala spodnjo čeljust. Vsi ponesrečenci se zdravijo v tukašnji bolnici.

— Pod okriljem miselnike podružnice SPD bo predaval v tukašnjem kinu v to-
rek 12. marca ob 20. dr. Svetozar Hlešč iz Ljubljane o temi: »Gora in človek v gospodarskem pogledu«. Na zanimivo in poučno predavanje, ki ga bodo pojasnje-
vale krasne skulptorne slike, opozarjamo planince in ostalo občinstvo. Tukašnja podružnica SPD priredi v nedeljo 10. t. m. ob 20. v Sokolskem domu družabni večer. Glavna točka sporeča bo Nuščeva veselo-
igra v treh dejanjih »Navaden človek«.

Mariborske in okoliške novice

— Tečaj za zatiranje škodljivcev in bo-
lezni ter škropljenje sadnega drevja bo 12. marca t. l. v Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaj bo trajal od 8. do 12. in od 14. do 18. Za hrano skrbje ude-
leženci sami.

— Ljudska univerza v Mariboru. V pe-
tek 8. t. m. bo predaval univ. prof. dr. Fr. Mesesnel iz Ljubljane o francoskem sil-
karstvu 19. stoletja. Predavanje bodo po-
jasnjevale skulptorne slike.

— Ljudska univerza v Studenem pri Mariboru ima na programu 7. marca ob

Charlie Chaplin o svojem novem filmu

Francozi bodo prodajali filme v zameno za letala, stroje

Francoška filmska igralca Michelin Chetrel, ki je omožena z znanim angleškim filmskim igralcem Johnom Loderjem, se mudi zdaj v Hollywoodu. Srečala se je v filmskem mestu tudi s Chaplinom ter o tem srečanju poročala domov v Pariz takole:

Charlie skoraj ni bilo spoznati ta večer pri dnevu, ki ga je priredil filmski podjetnik Jack Warner. Odkar vrti film »Diktator«, ima svoje lase, ki so sicer že popolnoma beli, črno barvane. Namesto da bi bil videti bolj mlad, je tak še starejši in sam s seboj ni zadovoljen.

Ves dan je bil v ateljeju, k večerji je prišel hrupav Popolone, je imel dolg govor v studiju v vlogi diktatorja v nekem do- končal svoj film in kdaj ga bomo videli v kinematografih. Odgovoril je, da ima še za mesec dni dela. Film bo odšel v svet v maju. — Ne vem, ali bo moj film »Diktator« popularen v Franciji, je izjavil Chaplin. Igram v tem filmu dve vloge, vlogo diktatorja in vlogo neznanega žida. Ker je žid podoben diktatorju, nastanejo razno- vrstni dogodki, ki tvorijo vsebino filma. Z vseh strani sveta so mi svetovali, naj prekinem snemanje filma, češ da ne bo kinematograf, ki bi ga predvajal, in ne podjetja, ki bi ga spravila na svoja tržišča. Nisem odgovoril na take pismene nasvete. Film bo predvajan najprej v nekem mo- jem kinu in sam ga bom spravil v promet. Povem, da je film zelo aktualen in nekaj novega v filmski produkciji. Dobil sem tu- di še grozila pisma, toda nimam strahu. Nadaljeval sem kljub vsemu temu z delom.

FILMI ZA LETALA, STROJE IN SUROVINE

Francoška filmska industrija se prebujala. Francoška vlada je organizirala veliko akcijo za izdelavo francoskih filmov z naj- bolj znanimi in priljubljenimi igralci in igralci in bo te filme izvažala v inozem- stvo, predvsem v Ameriko, v Švico in v Belgijo. Kakor izvažajo danes države svoje blago, to se pravi, v zameno za blago, ka- terega same potrebujejo. V odločitveni kro- gih so prepričani, da bo akcija uspela in da bo Francija v zameno za dražestne smehljaje Danielle Darrieux, za zagonetni molk Jouve, za grimase Michela Simo- na, za sex-appel Viviane Romance in za pretkanje kretanje Julesa Berryja dobila letala iz Amerike, stroje iz Švice in premog iz Belgije.

Film ni samo vojno orodje kot propa- gandno sredstvo, temveč tudi idealno eks- portno blago. V Parizu so ustanovili veliko

tvrdko, ki bo izvažala na ta način filme v inozemstvo. V načrtu ima podjetje pet ve- likih filmov. Neko drugo podjetje pa se pripravlja za izdelavo 50 filmov za izvoz. Podjetja so ustanovili francoski industriji in bankirji.

GINGER ROGERS SE JE LOČILA

Ginger Rogers, slavna partnerica plesa- lca Freda Astaireja, je prosila za ločitev za- kona z Lew-Airesom. Sodišče je izreklo ločitev, plesalka pa je izjavila, da se ne bo več pisala gospa Lew-Airesova. Preden bo poteklo 90 dni, s tem je Rogersova pri- znala, da se bo spet omožila. In sicer bo to njena tretja možitev.

NEW HOLLYWOOD OBOZEN

Iz New Yorka poročajo, da je ves Hol- lywood silno razburjen, odkar je poslanec Dies, predsednik parlamentarne komisije, ki ji je poverjena preiskava o delovanju protiameriških elementov, izjavil javno, da je filmsko mesto okuženo s komunisti in simpatizerji komunizma. Dies je napadel v celoti ves Hollywood in oboževalci nekatere filmske podjetnike, da delajo s filmi pri- krito in tudi že odkrito propagando za komunizem. Hollywood ni molčal na ob- tožbo, temveč je začel borbo z Diesom, ka- teremu očita, da je orodje v rokah ame- riških fašistov.

LOČITVENE EPIDEMIJE

V Hollywoodu spet razsaja ločitvena epi- demija. Po ločitvi plesalke Ginger Roge- rsove so listi objavili obširne članke o lo- čitvi filmske zvezde Helene Vinsonove. Že drugi zahteva Helena Vinson ločitev za- kona. Igralka je legitimna žena slavnega teniskega prvaka Freda Perryja. Že v de- cembru predlanskim sta se zakonca od- ločila za ločitev, od tega časa nista več živela skupaj. V marcu lani sta se slučajno srečala v New Yorku in se pobotala. To pot so vzroki za ločitev resnejši kot prvi- kaj, kajti igralka je izjavila, da ravna mo- žo »nečloveško in zverinsko«. Tako rav- nanje je tudi navedla kot vzrok v ločitveni tožbi.

Helena Vinsonova je spoznala Angleža Freda Perryja leta 1935. v nekem mestu v državi New York. Tedaj je bila že ločena od svojega prvega moža Harryja Wiche- rmana. Leta 1936, je postal Fred profesio- nalni teniški igralec. Vinsonova je igrala že v velikih filmih, svetovno slavo pa si je pridobila s filmom »Begunec sem« s Paulom Munijem in s filmom »Življenje, umet- nost in ljubezen« z Robertom Montgome- rijem.

mičnem laboratoriju v litijski topilnici, kjer je služboval 48 let, do opustitve to- varne. Čeprav je star mož, je pozneje na- šel službo kemika v štirjeveškem rudni- ku, kjer je služboval še nadaljnjih 5 let. Doživel je zaton nekaj cvetoče litijske to- pilnice, kasneje pa tudi sitarjskega svin- čenega rudnika. Služboval je pri obeh podjetjih polnih 53 let. Se sedaj, ob kon- cu svojega življenja, je bil prožen in ve- dreda duha. Vedel je za vsako malenkost v svojem življenju. Anton Penik se je precej zanimal tudi za zgodovino našega Zasavja, predvsem Hotiča in njegove oko- lice. Penik je zbiral ustna izročila. Listal pa je tudi po starih spisih in je pisal dol- ga leta izčrpano kroniko.

Napisal je 6 spominskih knjižic, ki jih je opremil tudi s svojevrednimi ilustra- cijami. Prav zanimiva je kronika njegove družine, izvirajoče iz Hotiča, ki je bila svojčas podložna ponoviški graščini. Pe- nikove spomine čitamo danes kot zvo- rnen roman, ki bo dobival na veljavi, čim starejši bo, saj nam ohranja spomine, o katerih ni več med ljudstvom niti duha niti sluha.

Penik je bil poslednjih 22 let vdovec. K pozebu se je zbral 6 hčera; sin edinec pa je umrl še v mladosti, ko je divjala v Smartnem nalezljiva bolezen. Takrat je le oče Penik ostal zdrav in je oskrboval ob- oledlo družino. Čeprav ves izčrpan, je hodil tudi redno v službo.

Starejši delavci se še danes radi spomi- njajo priljubljenega in simpatičnega go- spoda kemika, ki je znal vedno kako se- gveda povedati. Za zvesto službovanje je bil tudi odlikovan, za dolgoletno službo- vanje pa po likvidaciji podjetja ni dobival niti kakšne pokojnine.

Čeprav je služboval v tujem podjetju, je bil Penik že iz mladih let vnet ljuboslov- an in celo v predvojni letih iskren srbofil. Vse svoje hčere je vzgojil v narodnem du- hu. Pred vojno je prišel prosit za roko njegove hčere inženjer, po rodu Nemec, slovensko orientiran Penik pa mu ni ho- tel dati hčere v zakon, češ: »Mi smo Slo- vanci in ni prav da se može Slovanke s Svabi!«

Pokojnik je bil tudi velik prijatelj pri- rode in navdušen planinec. V mlajših le- tih je prepotoval precejšen del sveta. Ko se mu je bližala poslednja ura, je točno napovedal svoje konce: O polnoči sem se rodil, o polnoči bom tudi umrl. In se je tako tudi zgodilo. Ob lepi udeležbi smo ga pokopali na tukajšnjem pokopališču. Vrlemu možu poštenjaku, uglednemu zbi- ralcu domačih zgodovine, bodi ohranjen časten in blag spomin. Zlajočim družinam naše iskreno sočustvovanje!

Ciril Metodov pevski večer za Bežigradom

Najmlajša podružnica Družbe C. M. v Ljubljani je 2. t. m. prvič stopila pred ob- činstvo z lepo kulturno prireditvijo. Kon- cert v veliki, prijazni, parketirani telo- vadnici nove, vzgledno snažne bežigradske ogledne šole je privabil toliko poslušalcev, da je bila dvorana popolnoma zasedena. Pravilno se je odbor zavzel za načelo, da mora biti koncert po vsebini in izvedbi kvaliteten in da v Ljubljani diletantizmu ne sme biti nikjer več mesta. Zato je od- bor pridobil izključno res sposobne pevke in pevce, ki se jim je ga. predsednica Min- ka Govekarjeva pred začetkom koncerta toplo zahvalila za rodoljubno požrtvoval- nost, s katero so podprli odborovo narod- no obrambno delovanje. Če kdaj je danes to delo najvažnejše, najnujnejše.

Bežigradska pevski moški zbor, ki ga je pevovalci J. Godec v dobri sestavi že dvig- nil na višjo raven, je prav dobro in inte- ligentno zapel na začetku tri O. Devove in F. Venturinijeve ter na zaključku še dva Adamičeva oziroma koroška narodna zbora. Polajnar Ljudmila, solistka opere, je zapela odlično in čustveno s svojim do- bro izšolanim, izdatnim glasom Pavčičevo »Kaj mi pravi...« in Gounodovo efektno nakitno arijo iz Fausta prav posebno ži- vahno in toplo. Lupša Fric, operni basist, se je močno uveljavil z Adamičev »Noč je tožna« in žal vsesplošno priznanje za Verdijevo arijo iz opere »Simon Bocca- nevra«. Absolutna operna šola Dolenčeve, Kristan Nuša je učinkovito podala Devo- vo »Pastirico« in težki kolorirani J. Strau- sov »Lastavici valček«. Kristancić Mar- jan, član opere in gojenec iste operne šole, je lepo izvajal tenorsko Hatzejevo »Serenado« in popularno arijo iz opere »Marta« Flotowa posebno udarno. V drug- em delu koncerta je posrečeno nastopil še v slavnem dvospevu iz Smetanove »Pro- dane«: »Poznam mladenco« v družbi Fri- ca Lupše, ki je pokazal, da se naglo in krasno razvija. Zela sta iskreno pohvalo.

Po premor nam je ga. prof. Pavla Lov- šetova priredila izreden užitek s prizori po narodnih pesmih iz Baikuove in Devove zbirke pod skupnim naslovom »Po Savi in Dravi«. Izvajalo jih je deset gojencev njegovega razreda v glasbeni šoli »Sloga« v narodnih nošah in dramsko uprizorjene. Zelo posrečeni nastop je izval vsesplošno priznanje profesorici in nadarjenim gojen- cem. Končno smo prijetno poslušali zna- nega baritonista lepega, toplega glasu Milana Janovskega, ki je kultivirano po- dal dva samospeva dr. B. Ipavca in bo- sansko sevdalinko.

Vse pevske solo točke je s priznanim okusom spremljal na klavirju operni zbo- rovodja R. Simoniti, gojenec šole »Sloga« pa dr. Lovše.

Občinstvo je bilo z lepim pevskim kon- certom iskreno zadovoljno ter je nagra- jalo zbor in soliste z živahnim ploskanjem. Takih priredb si želimo ponovno, o čoru pa čestitamo. Da Bežigradci ljubijo umet- nost, so dokazali tudi to pot, in ne dvomi- mo, da dokažejo vselej ob takem sporedu in takih izvajalcih.

T. K.

Iz Zagorja

— Pesem o zagorskem vodovodu, ki jo je vašemu dopisniku poslal rudarjeva že- na ga. J. K. iz kolonije, je v doslej nepo- znani stiski za vodo tako aktualna, da jo v naslednjem objavljamo. Takole se glasi: »Stoji na gričku kolonija, a v njej je vedno polnolija. V vrstah starih izlivke so, a naj- večkrat prazne so... Če tujec nim' ko- raka, začudi se kaj ljudstvo čaka, cela vrsta je posod ter čaka, da odpre se vodovod... Tedaj pa ženske vkup, bi rada vsaka bila najprva, se večkrat vna- me hud prepri, če skafi ne stoji v spalir... Če v Kotrežu potare se, takrat Zagorje je brez vode, cela vrsta ljudstva gre, iskat v dolino si vode... Vprašajte pa še nas žene, kako s perilom mučno se, škaf s pe- rilom na sanel zdrži, v dolino čakati ure tri... Že marsiktera deputacija, na ob- čino je romala, odgovor je dobila ta, da gospoda župana ni doma... Zato pa slavni občinski odbor, vas prosti kolonije zbor, da krizo končno rešite in v koloniji bo dovolj vode... Takole pesem. Zvemo pa v pomirjenje ne samo prebivalceve kolonije temveč vsega vodovodnega okoliša, da so šli načrti za preložitve vodovodne na- peljave od zbiralnika skozi Potoško vas na pristojno mesto v odobritev. Po tem načrtu bo preložen del cevovja, ki pelje skozi Potoško vas ob leseno korito, kjer se predvidoma teren ne bo sesedal in lomil vsled česar so neprestano pokale cevi. Pro- račun, ki bo šel v breme občine, znaša okroglo sto tisočakov.

— Razred za manj nadarjeno deca, ustanovljen na zagorski šoli, je pravzela za to stroko usposobljena učna moč gđ. Budič Stana iz Ljubljane.

Ali sem prispeval za sokolski dom v Trnovem?

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Prekiti, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

MALI OGLASI
»Slov Naroda«
ima je
signature aspeid

AVTOMOBILSKI ODBIJAC
sem izgubil na cesti Metlika-
Ljubljana. Pošten najditelj naj
ga vrne proti visoki nagradi
Aloju Francu Metlika. 732

VSakovrstno pohistvo
se vedno po starih cenah do-
bavja v moderni in solidni iz-
delavi tvrdka »Opravac«. Celov-
ska 50 Sprejemajo se naročila
o. L.

TRAJNO ONDULACIJO
s 6-mesečno garancijo, v mo-
dernih tizurah Vam napijevi z
najnovejšim aparatom za ceno
din 50.— »Salon Meriak«. Sv.
Petra c. 16. 324

PRED NAKUPOM OBUVE
si oglejte našo nedeljsko raz-
stavo. Brajkovič Žilko, diplo-
mirano čevljarstvo, Ljubljana.
Igriška 3 (pri Drami). 739

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

OREHOVA JEDRCA
sortiran cvetlični med in me-
dicinske dobite največje v
MEDARNI
Ljubljana, Židovska ul. 6. 301

SLUŽBE

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

BRIVSKEGA POMOCNIKA
stalnega, plača 250 din, oskrba,
frizerko samostojno, dobro moč
— tudi za trajne — 400 din
z oskrbo sprejme takoj Heim-
gartner, Slovenska Bistrica. 733

GOSPODINJA
dobra kuharica, vajena tudi
vseh drugih del, išče službo pri
orožnikih ali pri majhni dru-
žini. Ponudbe na upravo lista
pod »Poštena«. 742

Inserirajte
v
»SLOV. NARODU«

KUPIM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

KUPIM
dobro ohranjene postelje, oma-
re ali spalnice, žimnice, kauč
Ponudbe pod »Čisto pohištvo«
na upravo lista. 743

DOPISI

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din.

LOJZE
»in dopolne zaposlena, popol-
ne pa ne. Pridi čim prej. —
Srčne pozdrave. 744

„NAŠ VAL“

sporedi evropskih postaj na vseh valovih,
strokov. članki, roman, novela, novice
z radijskega in televizijskega sveta, filmski
pregled, ogradni natečaj, smešnice.

Izhaja vsak petek in je tudi lepo ilustriran!

UPRAVA: Ljubljana, Knafljeva ulica 6.

Mesečna naročnina samo 10.— dinarjev!

NARODNA TISKARNA LJUBLJANA

KNAFLJEVA 5

IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN
PREPROSTE IN NAJFINEJŠE

Daniel Lesueur

Krinka ljubezni

Roman

Ceprav je ta vest napolnila markizovo srce z ža-
lostjo, mnogo večjo, nego jo je pokazal v pogovoru
s princem Gairlandcem, se ni pokazala na njegovem
obrazu niti najmanjša sled tega občutka. Ostal je
na videz povsem miren.

On in ta stara žena, s katero je pravkar govoril,
sta bila človeka, ki nista nikoli preveč govorila.
Njuni duši sta bili močni in molčeči. Če sta se sre-
čala v skupnih interesih, sta se tudi molče dobro
razumela.

Mathulina Gaelova je pripomnila čez nekaj časa:
— Jaz stojim z eno nogo že v grobu. Njena mati
nima več lastne volje in razsodnosti. Njeni strici
niso oženjeni in njihova življenja so zaročena z mor-
jem. Kdo naj varuje to dekle vsega hudega? Dekle
je tako zapeljivim, lepim obrazom? Z njeno lepoto se
lahko primerja samo lepota njenega pokojnega
mojega rajnega Bertranda, ki je bil najlepši fant
na vsej naši obali.

— Vi nikoli ne boste nehali misliti nanj... na
svojega Bertranda.
— Nikoli, nikoli... neprestano mislim nanj.
— Kaj sinova, ki sta vam ostala, Yves in Mathias,
nista še zapolnila vrzeli po njem, ki ga ni več med
živimi?

Zenice stare žene so se srečale z markizovimi
oči kakor v največjem začudenju.
— Mar morejo galebi kdaj nadomestiti orla? Vi
ste ga poznali, gospod Renaud. Vozili ste se z njim
v čolnu, ko sta bila še otroka. Kdo bi vaju bil takrat
razločeval, kdo bi bil uganil, kdo je Valcor in kdo
moj sin, ko je vajini telesi pokrivala ista obleka
iz navoščene platna?

Nekakšen divji ponos je zaplapolal v očeh starke,
ki se je vzravala liki stara druidska kneginja.
Njene drhteče ustne so zamrmrale še nekaj nera-
zumljivih besed. Toda takoj je obmolnila.

— Kaj šepeče mati Gaelova? — je vprašal mar-
kiz.

— Besedo »mati« je izgovoril neizrečeno nežno
in toplo tako, da se je starkin priimek ob nji malone
izgubil. To je bila morda milina, ki jo je začutil ob
sladkem spominu na čase — žal že tako davno mi-
nule — ko mu je sladka beseda »mati« nadomesto-
vala ves svet.

— Niti meni nečete zaupati svojih tajnih misli —
niti meni, Renaudu, ki vas spominja na sina in ki
bi vam ga tako rad nadomestil?
— Ničče mi ne more nadomestiti lastnega otroka.
Nekaj časa je vladala grobna tišina. Oba sta raz-

mišljala, vsak je bil zatopljen v svoje misli.

Slednjič je vprašal Valcor:

— Kaj nima Bertranda nobenega dela? Morda
so jo pa le česa naučili?

— Čipke zna delati.

— Kaj? Kakšne čipke? In v tem je izurjena?

— Čipke, ki jim pravijo irske, ki pa izvirajo veči-
noma iz našega kraja. Mislim, da bi lahko postala
iz nje zelo marljiva in spretna čipkarica. Toda v
tem primeru bi bilo treba v prvi vrsti ljubiti delo.

Starka je pokazala z roko v kot sobe, kjer se je
valjal na stolu klopič sukanca in nekaj čipkarskega
orodja, potem je pa pripomnila:

— To je njeno mesto. Toda kje tiči? Zunaj nekeje
pri morju... kjer se najbrž ukvarja z iskanjem
revarnih poznanstev.

— Zakaj ste ji pa dovolili oditi? — je vprašal
markiz skoraj osorno.

— Saj je stara že enaindvajset let. Kaj naj storim
z njo? Sicer pa doslej ni hodila z doma, razen k
službi božji v cerkvi Saint-Mathieu. Najbrž se zdaj
že vrača.

Valcor je vzkliknil:

— Dam ji doto! Omožim jo! Ta otrok ne sme
dobiti za moža grobijana.

— Vi, gospod Renaud, ji ne smete dati dote! —
je vzkliknila starica z divjo odločnostjo. — Saj do-
bro veste, zakaj ne. Mar vam nisem že stokrat po-
vedala, da nihče izmed Gaelov, dokler bom živa jaz,
ne sme sprejeti od Valcorov niti beliča?

— Toda ta vaš ponos je neznošen! — je vzkliknil
markiz.

Toda komaj je izgovoril te besede, ki so mu ušle
iz ust zaradi silnega notranjega razburjenja, je
opazil, kako se je starica vzravala pred njim liki
kip. Z roko je pokazala vrata, vodeča na vrt in
zalita s sončnimi žarki in vzkliknila je: Čeprav ste
markiz de Valcor, boste morali prej oditi od nas,
preden bi dovolila, da bi še enkrat stopili predme
s takimi izjavami.

— Oprostite, mati Gaelova, — se je opravičeval
markiz z glasom šolarja, zasačenega pri grehu.

In jel jo je vpraševati, kako je z njenim tretjim
sinom Mathiasom, češ da je prišel zavoljo njega.
Ni namreč dvomil, da bi Bertranda...

— Oh, Mathias... ga je prekinila starica in vzdih-
nila. — Glejte, on je prvi imel nas, ki bi mirne
duše onečastil čisto ime Gaelov, če bi ne imela še
vedno toliko moči in odločnosti, da bi ga lastno-
ročno ubila, če bi ne bilo več druge pomoči...

Senca je legla na Renaudov obraz. Ponosna star-
ka bi bila gotovo storila to, kar je zdaj zadrževala.

Stroga, pogumna in poštena rodbina Gaelov je bila
našla svoj najlepši simbol v tej stari svedenici počti,
ki so bile njene oči jasne in ki je njihov pogled sijal
kakor sonce nad vodami.

Toda zakaj je bil markiz de Valcor tako neho-
te zadržati? Mar se je bal za Mathiasa? Za človeka,
ki ga vendar ni mogel posebno zanimati. Ali pa za
Bertranda... Za zelo lepo dekle, na katero bi tudi
lahko pedel kdaj gnev stroge starke?... Ali pa
samo za samega sebe?... Nemogoča domneva!